

INSEKTENPLAGEN IN BOSSEN EN ANDERE HOUTOPSTANDEN

IN 1964

[453]

door

D. DOOM
(Itbon, Arnhem)

SUMMARY

INSECT AND MITE PESTS IN FOREST AND OTHER LIGNEOUS GROWTH IN THE NETHERLANDS IN 1964

The available data on infestations by forest insects and mites in 1964 are summarized in tables I and II. The most important cases of damage were the following:

a. Compared with 1963, the total damage caused by the pine-shoot beetle (*Myelophilus piniperda* L.) to pine plantations in the dune area had decreased, although serious infestations still occurred locally.

b. The beach leaf-miner (*Rhynchaenus fagi* L.) mainly attacked older beach plantations. The most important outbreaks occurred in the provinces of Utrecht and Guelders, and also in woods near Maastricht.

c. Older stands of Japanese larch, especially in the provinces of Drente, Guelders and Overijssel, were completely defoliated by the larch case-bearer (*Coleophora laricella* Hb.).

d. Outbreaks of the green oak leaf-roller (*Tortrix viridana* L.), usually together with the wintermoth (*Operophtera brumata* L.), caused complete defoliation of common oak in large areas of Guelders, Overijssel and North Brabant.

e. As in 1963, the ermine moth (*Hyponomeuta* spp.) caused serious damage to Cardinal flower, hawthorn and birdcherry in the dune area of the province of South Holland, and also in the parks of some towns in the provinces North- and South Holland, Utrecht and Guelders.

f. The lime sawfly (*Caliroa annulipes* Kl.) was very abundant in various parts of our country. Larvae of this insect caused complete defoliation of lime trees, growing in the streets of Amsterdam, Utrecht, De Bilt, Alkmaar, Helmond and Maastricht.

De in dit overzicht verwerkte gegevens zijn in hoofdzaak afkomstig van de leden van onze Waarnemersorganisatie. Waarnemingen door het eigen personeel van het Itbon vormden hierop een aanvulling. De tabellen I en II vatten de gegevens samen. Aan allen die hun medewerking hebben verleend betuigen we hierbij gaarne onze dank.

Voor de in dit artikel gebruikte namen van insecten en mijten is gevolgd: „Nederlandse namen van geleedpotige dieren schadelijk voor de voornaamste land- en tuinbouwgewassen” (1) en „Die Waldkrankheiten” (2); voor de

plantnamen: „De namen van onze voornaamste houtgewassen” (3) en „Handboek voor de populierenteelt” (4).

Lichte aantastingen zijn niet in de tekst, maar wèl in de tabellen opgenomen.

Tabel I. De in 1964 schadelijk opgetreden insecten en mijten, gerangschikt naar het beschadigde gewas.

Table I. The insect and mite pests of 1964, grouped according to their host plants.

Plantesoort/ <i>Plant species</i>	Aangetast door/ <i>Attacked by</i>
Pinus silvestris L.	Hylobius abietis L. Pissodes notatus F. Myelophilus piniperda L. Hylastes ater Payk. Evertria buoliana Schiff. Evetria turionana Hb. Acantholyda hieroglyphica Chr.
Pinus nigra Arn. var. austriaca Asch. et Graebn.	Hylobius abietis L. Pissodes notatus F. Myelophilus piniperda L. Ernobius nigrinus St.
Pinus nigra Arn. var. corsicana hort.	Hylobius abietis L. Pissodes notatus F. Myelophilus piniperda L. Ernobius nigrinus St.
Pinus Mugo Turra var. mughus Zenari	Myelophilus piniperda L.
Pinus contorta Dougl.	Evetria buoliana Schiff.
Picea Abies Karst.	Brachyderes incanus L. Dendroctonus micans Kug. Hylastes ater Payk. Pristiphora abietina Htg Sacchiphantes abietis L. Cinaropsis sp.
Picea sitchensis Carr.	Dendroctonus micans Kug. Epillettea tedella Cl. Gillletteella cooleyi Gill.
Pseudotsuga taxifolia Britt.	Hylobius abietis L. Brachyderes incanus L. Hylastes ater Payk. Megastigmus spermotrophus Wachtl Gillletteella cooleyi Gill.
Larix leptolepis Gord.	Hylobius abietis L. Brachyderes incanus L. Coleophora laricella Hb.
Juniperus communis L.	Paratetranychus ununguis Jac.
Thuja occidentalis L.	Phloeosinus thujae Perr.
Quercus robur L.	Polyphylla fullo L. Tortrix viridana L. Operophtera brumata L. Euproctis chryorrhoea L. Cossus cossus L. Neuroterus albipes Schck
Quercus borealis Michx var. maxima Ashe	Operophtera brumata L. Operophtera boreata Hb.

Plantesoort/ <i>Plant species</i>	Aangetast door/ <i>Attacked by</i>
Fagus sylvatica L.	Rhynchaenus (= Orchestes) fagi L. Operophtera boreata Hb. Phyllaphis fagi L. Cryptococcus fagi Bärenspr. Mikiola fagi Htg Cicadula punctifrons Full.
Populus spp.	Rhynchaenus (= Orchestes) populi F. Phyllobius calcaratus F. Saperda carcharias L. Saperda populnea L. Operophtera brumata L. Stilpnotia salicis L. Cossus cossus L. Smerinthus (= Laothoë) populi L. Dendromyza sp.
Salix spp.	Rhynchaenus (= Orchestes) salicis L. Hyponomeuta rorellus Hb. Pontania viminalis L. Rhabdophaga terminalis H. Lw Tuberolachnus salignus Gm.
Ulmus spp.	Scolytus sp. Phalera bucephala L. Malacosoma neustria L. Eriosoma lanuginosum Htg Eriosoma ulmi L. Typhlocyba ulmi L.
Tilia spp.	Orgyia antiqua L. Caliroa annulipes Kl. Pterocallis tiliae L. Eotetranychus telarius L.
Fraxinus excelsior L.	Euproctis chrysorrhoea L. Cossus cossus L. Lepidosaphes ulmi L.
Alnus spp.	Agelastica alni L.
Betula pendula Roth	Polyphylla fullo L. Scolioneura betulae Zadd.
Acer campestre L.	Peryphyllus sp.
Crataegus monogyna Jacq.	Polyphylla fullo L. Hyponomeuta padellus malinellus Zil. Euproctis chrysorrhoea L.
Hippophae rhamnoides L.	Polyphylla fullo L. Cacoecia rosana L. Euproctis chrysorrhoea L.
Euonymus europaea L.	Hyponomeuta evonymellus L.
Prunus Padus L.	Hyponomeuta padellus malinellus Zil.
Viburnum Opulus L.	Galerucella viburni Payk. Hyponomeuta padellus malinellus Zil. Aphis viburni Scop.
Cotoneaster spp.	Hyponomeuta padellus malinellus Zil. Malacosoma neustria L. Lepidosaphes ulmi L.

Tabel II. De graad van aantasting in de verschillende provincies.
 Table II. The degree of infestation in the different provinces in the Netherlands.

A = ernstige aantasting (waaronder kaalvreterij) — heavy infestation (among which complete defoliation)
 a = idem, doch plaatselijk — ditto, but local
 B = matige aantasting — moderate infestation
 b = idem, doch plaatselijk — ditto, but local
 C = lichte aantasting — light infestation
 c = idem, doch plaatselijk — ditto, but local

Insektesoort/ <i>Insect species</i>	Provincies/ <i>Provinces</i>									
	Friesland	Drente	Overijssel*	Gelderl.**	Utrecht	N.-Holland	Z.-Holland	Zeeland	Nrd.-Brabant	Limburg
<i>Hylobius abietis</i> L.		c	bc	abc	b				ab	
<i>Pissodes notatus</i> F.				ac		bc			c	
<i>Rhynchaenus</i> (= <i>Orchestes</i>) <i>fagi</i> L.				aB	aB				a	
<i>Rhynchaenus</i> (= <i>Orchestes</i>) <i>populi</i> F.						a				
<i>Rhynchaenus</i> (= <i>Orchestes</i>) <i>salicis</i> L.				b	c		a			
<i>Brachyderes incanus</i> L.				c						
<i>Phyllobius calcaratus</i> F.										a
<i>Stophosomus coryli</i> F.				c						
<i>Myelophilus piniperda</i> L.	bc					aBc	aB	C	abc	
<i>Erylastes ater</i> Payk.			bc	c	c				b	
<i>Ernobius nigrinus</i> St.						c				
<i>Scolytus</i> sp.							c			
<i>Dendroctonus micans</i> Kug.				b						
<i>Phloeosinus thujae</i> Perr.									c	
<i>Melolontha melolontha</i> L.	c									
<i>Polyphylla fullo</i> L.							c			
<i>Saperda carcharias</i> L.				a				a		
<i>Saperda populea</i> L.				a					b	
<i>Agelastica alni</i> L.			b	b		bc				b
<i>Galerucella viburni</i> Payk.					b	a				
<i>Coleophora laricella</i> Hb.	bC	A	aBc	Ab	Ac				aBc	c
<i>Evetria buoliana</i> Schiff.						c				c
<i>Evetria turionana</i> Hb.										c
<i>Epiblema tedella</i> Cl.				b					a	
<i>Tortrix viridana</i> L.	a	b	Ab	Ab			bc		Ab	b
<i>Cacoecia rosana</i> L.						abc				
<i>Hyponomeuta</i> sp.	a		b	a	ab	Ab	Ab	bC	Bc	b
<i>Operophtera brumata</i> L.	a		B	Ab	aB				Ab	a
<i>Stilpnotia salicis</i> L.						b	a	a		a
<i>Euproctis chrysorrhoea</i> L.						a	c	a		a
<i>Malacosoma neustria</i> L.						c				
<i>Phalera bucephala</i> L.						b				
<i>Orgyia antiqua</i> L.						a				
<i>Smerinthus</i> (= <i>Laothoe</i>) <i>populi</i> L.				c						
<i>Cossus cossus</i> L.					b		b	a		a
<i>Caliroa annulipes</i> Kl.			a	bC	aB	aBc	aB	B	aBc	aB
<i>Pristiphora abietina</i> Chr.	c	c		c						
<i>Scolioneura betulae</i> Zadd.										a
<i>Acantholyda hieroglyphica</i> Chr.					c				c	
<i>Megastigmus spermotrophus</i> Wachtl.				b						
<i>Pontania viminalis</i> L.								a		
<i>Neuroterus albipes</i> Schck				B						

Insektesoort/ <i>Insect species</i>	Provincies/ <i>Provinces</i>									
	Friesland	Drente	Overijssel*	Gelderl.**	Utrecht	N.-Holland	Z.-Holland	Zeeland	Nrd.-Brabant	Limburg
<i>Rhabdophaga terminalis</i> H. Lw								b	b	
<i>Mikiola fagi</i> Htg				c						
<i>Dendromyza</i> sp.				b						
<i>Pterocallis tiliae</i> L.			b			a	b		b	
<i>Peryphyllus</i> sp.					c					
<i>Phyllaphis fagi</i> L.										
<i>Aphis viburni</i> Scop.			a			a				
<i>Eriosoma lanuginosum</i> Htg							ab			
<i>Eriosoma ulmi</i> L.										b
<i>Gilletteella cooleyi</i> Gill.	c			c		c		b	a	
<i>Sacciphantes abietis</i> L.									b	b
<i>Lepidosaphes ulmi</i> L.						a		b		
<i>Tuberolachnus salignus</i> Gm.						a				
<i>Cinaropsis</i> sp.										a
<i>Cryptococcus fagi</i> Bärenspr.				b	bc	c				
<i>Typhlocyba ulmi</i> L.						b		b		
<i>Cicadula punctifrons</i> Full.				B						
<i>Eotetranychus telarius</i> L.				a	a	a	ab		b	a
<i>Paratetranychus ununguis</i> Jac.			c		a					a

*) incl. de Noord Oost Polder

**) incl. Oostelijk Flevoland

Kevers (*Coleoptera*)

Grote dennesnuitkever (*Hylobius abietis* L.)

Vreterij van ernstige aard kwam voor bij Hoog-Soeren en bij Chaam aan douglas. Aantastingen van iets geringer belang vonden aan Verscheidene naaldhoutsoorten plaats bij Baarn, Leersum, Epe, Enschede, Haaksbergen en in het Mastbos en het Ulvenhoutsebos bij Breda.

Kleine dennesnuitkever (*Pissodes notatus* F.)

Corsicaanse dennen bij Putten (Gld.) hadden volgens de berichten zwaar van dit insect te lijden.

Beukespringkever (*Rhynchaenus* (= *Orchestes*) *fagi* L.)

Algemeen, en plaatselijk zelfs massaal, werd het insect waargenomen in beukenopstanden in Utrecht en Gelderland. De bladeren die door de vreterij van de kevertjes eerst als met een schot hagel werden doorzeefd, verdroogden later bovendien voor een groot deel als gevolg van het mineren der larven. Ditzelfde beeld werd ook in het Mastbos en het Ulvenhoutsebos opgemerkt.

Populierespringkever (*Rhynchaenus* (= *Orchestes*) *populi* F.)

In mei en juni vonden we de kever zeer talrijk op de populieren langs de Zeeweg bij Bloemendaal. We merkten op dat vooral de wielrijders tijdens de kevervluchten veel last van de zeer kleine diertjes ondervonden, omdat ze o.a. in ogen en oren terecht kwamen.

Wilgespringkever (*Rhynchaenus* (= *Orchestes*) *salicis* L.)

Wilgen langs de Rijksweg Gouda—Den Haag waren in september reeds bruin als gevolg van de larvenvreterij in de bladeren. Het sterkst waarneembaar was dit in de omgeving van Zoetermeer.

Groene bladsnuitkever (*Phyllobius calcaratus* F.)*

Bij Kessel (L.) werd een jonge populierenopstand door deze kevers praktisch kaalgevreten. Ter voorkoming van grotere schade werd er een bestrijding (met endosulfan) met succes uitgevoerd.

Grote populiereboktor (*Saperda carcharias* L.)

Bij Millingen en bij Groede (Z.) werden volgens de berichten populieren zwaar aangetast.

Kleine populiereboktor (*Saperda populnea* L.)

Jonge, hoofdzakelijk tot de sectie *Leuce* behorende populieren bij Ede, Best, Neer en Weert waren zeer talrijk met de gallen van dit insect bezet.

Dennescheerder (*Myelophilus piniperda* L.)

Dennen langs de Noordzeekust werden plaatselijk nog ernstig aangetast. Dit was o.a. het geval in Hoek van Holland, bij Den Haag en Wassenaar, en voorts in de omgeving van Noordwijk, Wijk aan Zee, Egmond aan Zee. Het laat zich aanzien dat de populaties in het duingebied zich desondanks in negatieve zin ontwikkelen, vermoedelijk als gevolg van de inmiddels getroffen bosbouwkundige maatregelen. In Zeeland, op Texel en Terschelling bijvoorbeeld was nauwelijks van schade meer sprake. Wat de grovedennenbossen in het binnenland betreft, werd een ernstige plaag gemeld uit Hilvarenbeek. Van iets geringere omvang waren de aantastingen van groveden bij Berghem en Schaik, op Ameland van Oostenrijkse- en bergden en bij Elslo (F.) van Oostenrijkse- en Corsicaanse dennen.

Zwarte dennebastkever (*Hylastes ater* Payk.)

Schade als gevolg van de vreterij van de kever kwam voor op de Lemelerberg aan fijnspaar en bij Leende (Nbr.) aan douglas.

Sparrebastkever (*Dendroctonus micans* Kug.)

Plaatselijk werden nog aantastingen door dit insect als matig opgegeven. Dit had plaats in oudere fijnsparbepantingen in de boswachterij Garderen en op de Hoge Veluwe.

Sneeuwbalhaan (*Galerucella viburni* Payk.)

Gelderse Roos in plantsoenen te Amsterdam en De Bilt werden respectievelijk geheel en in wat geringere mate ontbladerd.

Vlinders (*Lepidoptera*)

Lariksnot (*Coleophora laricella* Hb.)

Waren de aantastingen in 1963 op vele plaatsen reeds ernstig te noemen, in 1964 veroorzaakten de rupsjes in de oudere opstanden in praktisch alle lariksgebieden een tijdelijke kaalstand. Massaal kwam het insect voor in Drente, Gelderland en Utrecht; aantastingen van betekenis meldde men ons voorts uit Bakkeveen (F.), Junne, Nijverdal, Eese (O.), Hapert, Goirle, Chaam, Esbeek, Breda, Eindhoven en Tilburg.

Sparrebladroller (*Ephlema tedella* Cl.)

Sitkasparren in de boswachterij St. Anthonis werden volgens de berichten zwaar aangetast, terwijl in de Loenermark een matige aantasting, eveneens van sitka, werd gemeld.

Groene eikebladroller (*Tortrix viridana* L.) en kleine wintervlinder (*Operophtera brumata* L.)

Kaalvreterij van eiken vond in grote delen van ons land plaats. In Gelderland was dit bijvoorbeeld het geval in de omgeving van Hoenderlo, Apeldoorn, praktisch in de gehele Gelderse Achterhoek en Twente. Uit Noordbrabant werd plaatselijk ook kaalvreterij door beide soorten gemeld, namelijk uit Loon op Zand, Esbeek en Rips. In Friesland had hetzelfde in Gaasterland plaats.

De kleine wintervlinder trad — min of meer afzonderlijk — in het noorden en midden van Limburg massaal op, terwijl ook schade door dit insect aan populieren bij Best is gemeld. In de boswachterij Austerlitz hadden Amerikaanse eiken en beuken plaatselijk zwaar te lijden van de nauw verwante soort *Operophtera boreata* Hb.

Heggebladroller (*Cacoecia rosana* L.)

In Noord-Holland veroorzaakten de rupsen van deze tortricide schade aan duindoorn. Aantastingen van ernstige aard kwamen voor in de Kennemer Duinen en bij Bergen.

Spinselmot (*Hyponomeuta* spp.)

Evenals in 1963 werden ook in dit jaar verschillende gewassen door de rupsen van dit geslacht zwaar aangetast. Kardinaalsmuts in verscheidene Amsterdamse plantsoenen en in het Zuidhollandse duingebied werd volledig kaalgevreten. Hetzelfde gold voor *Prunus Padus* o.a. in Amsterdam, Hilversum, Utrecht, Hoenderlo en Laren (Gld.), en voor meidoorn in Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en in Gaasterland. Iets geringer was op meidoorn de vretelij in het midden en zuiden van Limburg. Ook *Cotoneaster* en *Viburnum* vielen ten offer, zoals in Utrecht en Schiedam. Van matige betekenis waren ook de aantastingen van kardinaalsmuts, meidoorn enz. in de plantsoenen te Zwolle, Den Haag en omgeving, en in de duinbeplantingen bij Bakkum en Castricum.

Satijnvlinder (*Stilpnotia salicis* L.)

Aantastingen van populieren langs wegen in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland en Limburg waren het hevigst bij Rilland (Z.), IJsselmonde en in het gebied van Linne, Thorn, Wessum en Heel. Van matige betekenis waren ze bij Dinteloord, in Amsterdam en in de Haarlemmermeer.

Bastaardsatijnvlinder (*Euproctis chrysorrhoea* L.)

Ook de rupsen van deze soort veroorzaakten plaatselijk kaalvreterij. Dit had o.a. plaats op Walcheren. Nadat zij er duindoorn hadden kaalgevreten, veroorzaakten zij door hun brandharen bijzondere hinder aan de strandbezoekers. Voorts werden zware aantastingen gemeld uit Linne en Echt (van eik) en in de boswachterij Wieringermeer (van eik en es). Ook diverse siergewassen in plantsoenen en parken te Amstelveen ondergingen volgens de berichten hetzelfde lot.

Wapendrager (*Phalera bucephala* L.)

Iepen bij Noordbeemster en Schermerhorn werden zichtbaar aangetast door deze rupsen.

Witvlakvlinder (*Orgyia antiqua* L.)

Rupsen van deze soort zouden een ernstige bladvreterij van de linden op het Rokin te Amsterdam hebben veroorzaakt.

Wilgehoutrups (*Cossus cossus* L.)

Van ernstige aard waren de aantastingen van populier bij Swalmen en Nederweert (L.) en van es te Goes. Een matige aantasting werd ons uit Delft van populier gemeld.

Blad- en galwespen (*Hymenoptera*) ;

Lindebladwesp (*Caliroa annulipes* Kl.)

De vreterij van deze op naaktslakjes gelijkende bastaardrupsen was over een groot deel van Nederland van betekenis (zie tabel II). Plaatselijk echter veroorzaakten ze volledige kaalstand van de linden in straatbeplantingen. Dit was o.a. het geval in Amsterdam, De Bilt, Utrecht, Singraven (O.), Helmond, Alkmaar en Maastricht. Van iets geringere betekenis waren de aantastingen in Haarlem, Eindhoven, Amersfoort en Baarlo.

Berkemineerbladwesp (*Scolioneura betulae* Zadd.)

De larven van deze soort mineren in de bladeren van berk. In Gronsveld en in het Savelsbos bij Maastricht werd als gevolg van deze vreterij in augustus en september een belangrijk deel van het assimilerend oppervlak van berken vernietigd.

Douglaszaadwesp (*Megastigmus spermotrophus* Wachtl)

Uit 't Loo berichtte men ons dat naar schatting 25—30% van het douglaszaad er door dit insect was aangetast.

Mineervliegen en galmuggen (*Diptera: Agromyzidae, Nematocera*)

Cambiummineervliegen (*Dendromyza* sp.)

In de takken van populieren in Oostelijk Flevoland werden bij enkele cultivars vele, meest in de lengterichting verlopende, ondiepe gangen in de cambiale zone aangetroffen. Deze door de larven van mineervliegen veroorzaakte aantasting kan van technische betekenis worden indien ook de stammen erbij betrokken blijken te zijn. Van een andere vorm van schade is tot dusver weinig bekend (zie: Doom, 1964).

Wilgetopgalmug (*Rhabdophaga terminalis* H. Lw)

Wilgen in de omgeving van Boxtel, Best en Liempde werden matig door dit insect aangetast.

Planteluisen (*Hemiptera*)

Lindebladluis (*Pterocallis* (= *Eucallipterus*) *tiliae* L.)

Uit Amsterdam en Haarlem meldde men ons een massaal optreden van deze luis op de linden. Wat geringer bleken de populaties in Gouda, Kampen, Eindhoven en Oss.

Esdoornluis (*Peryphyllus* sp.)

In geheel Den Haag was de luis vrij talrijk op esdoorn aanwezig.

Zwarte sneeuwballuis (*Aphis viburni* Scop.)

In de plantsoenen te Alkmaar en Zwolle trof men deze luis bijzonder talrijk op Gelderse Roos aan.

Bessebloedluis (*Eriosoma ulmi* L.)

Iepen in Venlo vertoonden een zichtbare aantasting van als bladrollen uitziende gallen, veroorzaakt door de op iep levende generatie van de bessebloedluis.

Perebloedluis (*Eriosoma lanuginosum* Htg)

Evenals de vorige luizesoort vormt ook deze een galvormende generatie op de bladeren van de iep. Deze gallen, blaasvormige uitgroeiingen tot aardappelgrootte, werden massaal op kurkiep bij Heinkenszand aangetroffen.

Sparappelluis (*Sacchiphantes abietis* L.)

Ananasvormige galletjes aan de basis van jonge twijgen werden massaal aangetroffen bij Uden, Volkel en Oploo; in wat geringere mate bij Witten en Eijgelshoven (L.).

Douglaswolluis (*Gilletteella cooleyi* Gill.)

Volgens de berichten hadden douglassparren in het midden van Noordbrabant zwaar te lijden van de onder de naalden levende luizen. De galvormende generatie van de soort op sitkaspar was van betekenis bij St. Jansteen (Z.), Boxtel, en in de boswachterij St. Anthonis.

Kommaschildluis (*Lepidosaphes ulmi* L.)

Volgens de berichten uit Haarlem waren stamen, takken en twijgen van *Cotoneaster*, lijsterbes en es zwaar bezet met de vrouwelijke individuen van deze schildluis.

Beukewolluis (*Cryptococcus fagi* Bärenspr.)

Bij Schaarsbergen en in het Sprielderbosch waren stammen en takken van beuken plaatselijk, en in de herfst zeer duidelijk zichtbaar bezet met het door deze schildluis geproduceerde waspluis.

Dromedarisluis (*Tuberolachnus salignus* Gm.)

Deze vrij grote lachnide, die massaal op wilg in Alkmaar werd aangetroffen, wordt vaak en ten onrechte met „bloedluis” aangeduid. De eigenschap van deze soort, bij dooddrukken een rode vlek achter te laten, maakt de vergissing begrijpelijk.

***Cinaropsis* sp.**

Tot dit geslacht behoren luizen met gelijke eigenschappen als de vorige soort. Zij werden plaatselijk in het midden en noorden van Limburg op fijnsparren aangetroffen.

Cicaden (*Jassidae*)**Iepcicade (*Typhlocyba ulmi* L.)**

Dit insect werd iets minder massaal dan in 1963 in Amsterdam op de iepen gemeld.

Beukecicade (*Cicadula punctifrons* Full.)*

Deze cicadelide, die we voorlopig „beukecicade” zullen noemen, namen we in Gelderland talrijk op beuken waar. Door het zuigen verkrijgt het blad een eigenaardige zilverachtige weerschijn. Het gevolg van de aantasting is een verminderd assimilerend vermogen. Ondanks de grote aantallen dieren bleek de schade toch zeer beperkt.

Spintmijten (*Acarina*)

Lindespintmijt (*Eotetranychus telarius* L.)

Deze spintmijt veroorzaakte op verschillende plaatsen een vervroegde bladval van linden. Dergelijke aantastingen meldde ons uit Amsterdam, Haarlem, Utrecht, Delft, Rotterdam, Venlo en Hengelo (Gld.). Schade van geringere betekenis kwam voor in Den Haag en Oss.

Sparrespintmijt (*Paratetranychus ununguis* Jac.)

In De Bilt werd *Picea pungens* en in Tegelen en Lottum naar verluidt *Picea Albertiana conica* zwaar door deze spintmijt aangetast.

---

* Determinaties door onze medewerker J. H. de Gunst.

Literatuur:

1. Nederlandse namen van geleedpotige dieren schadelijk voor de voornaamste land- en tuinbouwgewassen. Ned. Plantenziektenk. Ver. 1958.
  2. F. Swerdteger, Die Waldkrankheiten. Berlin, Hamburg, 1957.
  3. De namen van onze voornaamste houtgewassen. Ned. Bosbouw Ver. 1948.
  4. Handboek voor de populierenteelt. Ned. Heidemij., Arnhem, 1960.
  5. Doom, D., *Phloeosinus ihujae* Perris en *Dendromyza* sp., twee in de Nederlandse bosbouw weinig bekende houtinsekten. Ned. Bosb. T. 36 (12) 1964 (354—357).
-